

Het Morele Kasboek van Janboer

**Een 19e-eeuwse masterclass
in cognitieve dissonantie.**

Gebaseerd op het originele werk van J.J. Cremer (1863).

*Ijdelheid der ijdelhên
en niks van weerde*

(Salomo)

Patiëntendossier: Cognitieve Dissonantie

De psychologische spanning die ontstaat wanneer iemands overtuigingen niet overeenkomen met zijn gedrag.

1. De Voordeur
(Het Principe)

Streng, vrome
leefregel uitgesproken
voor de buitenwereld.

2. De Verleiding
(Het Verlangen)

De drang naar
status, geld of
comfort.

3. HET ACHTERDEURTJE
(De Rationalisatie)

Het perfecte excuus
om de regel te breken
zonder schuldgevoel.

4. De Praktijk
(De Actie)

Zondigen met een
zuiver geweten.

**Janboer verwerpt zijn principes nooit; hij bouwt simpelweg architectonische
sluiproutes in zijn eigen geweten.**

Signets & Horloges

Excuse: Voor de familie

Hij draagt ze alleen omdat het weggooien zijn overleden vader en moeder zou mishagen.

De Chais (Het Rijtuig)

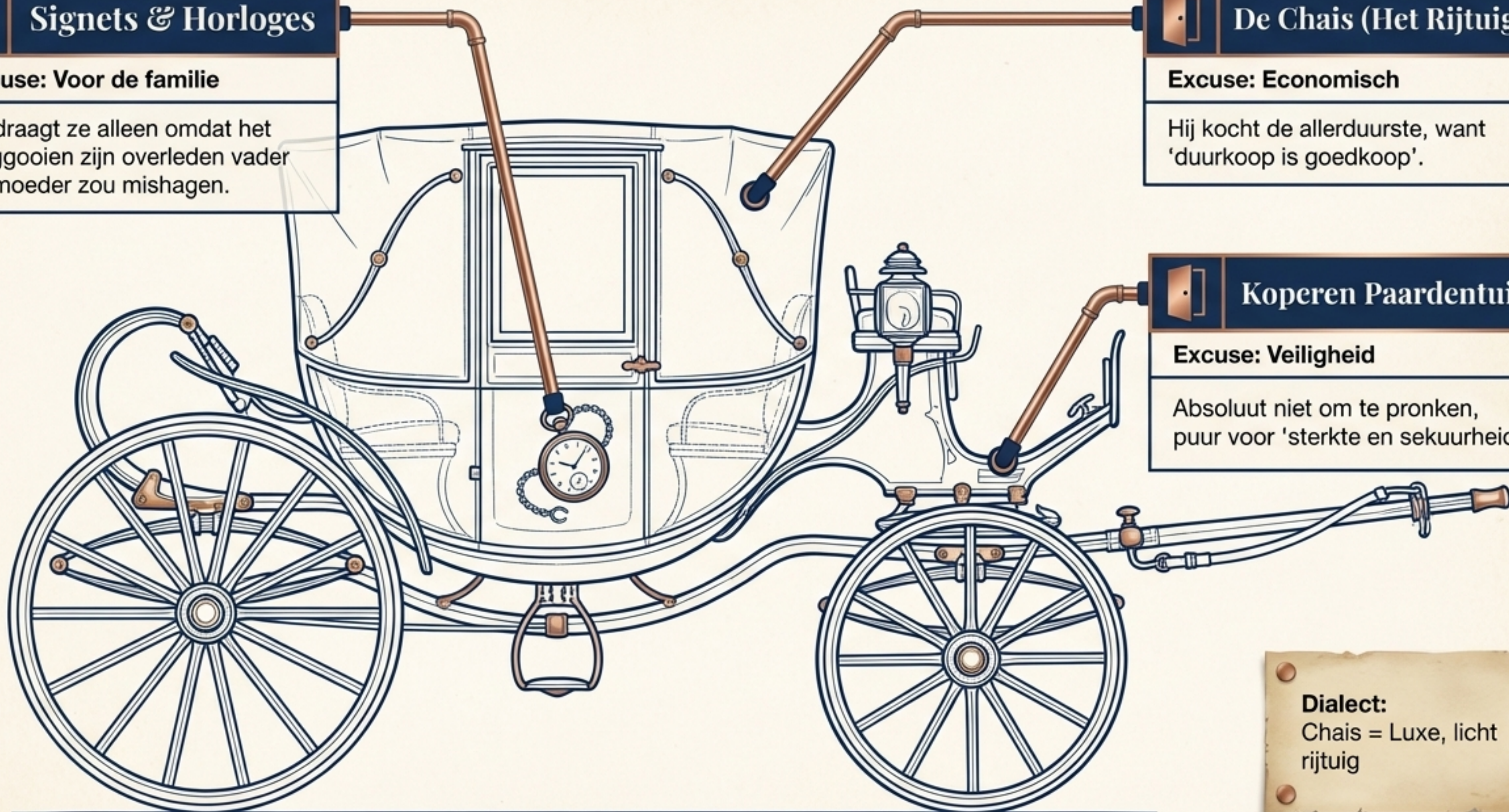
Excuse: Economisch

Hij kocht de allerduurste, want 'duurkoop is goedkoop'.

Koperen Paardentuig

Excuse: Veiligheid

Absoluut niet om te pronken, puur voor 'sterkte en sekuurheid'.

Dialect:
Chais = Luxe, licht rijtuig

Waarom meedoen aan tentoonstellingen?

Niet voor eer, maar om opscheppers de mond te snoeren (als 'prikkel' voor anderen).

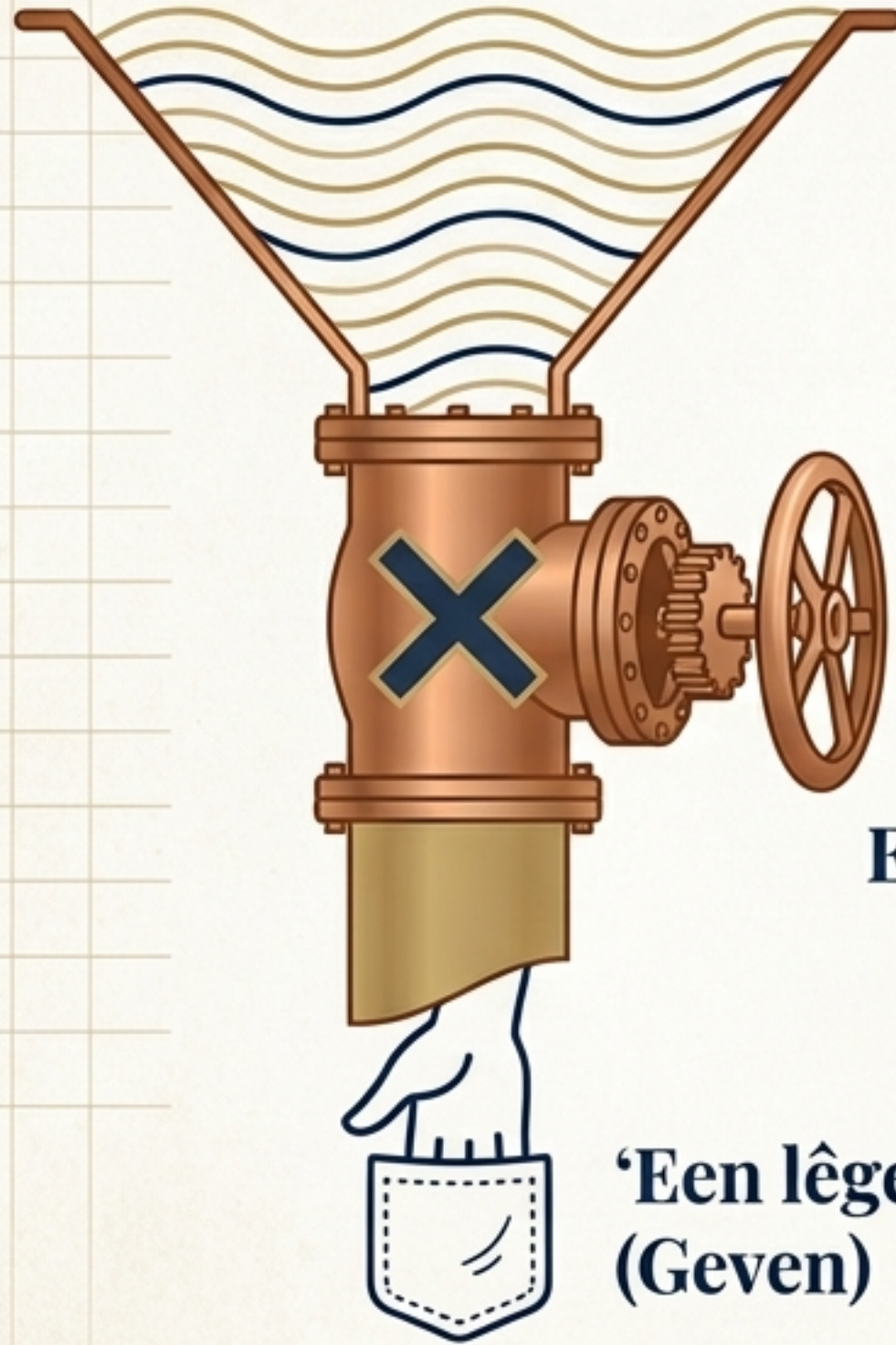

Waarom de medaille met lofschrift prominent ophangen in het nieuwe huis? 'Je moet wat doen voor de vrouwen!'

De Hypocrisie Matrix

Domein	De Voordeur (De theorie)	De Realiteit (De praktijk)	Het Achterdeurtje (Het excuus)
Huisvesting	Pronk is kleingeestig.	Bouwt een hypermodern 'veurhuus'.	Leven en laten leven.
De Kroeg	Kaarten en drinken is het verstand in de kan.	Gaat toch naar de herberg.	Slechts om mijn verstandige inzichten te delen.
Veeteelt	Hoogmoedig zijn over prijzen is waanzin.	Stuurt schapen naar de beurs.	Om andermans gesnoef te laten zwijgen.

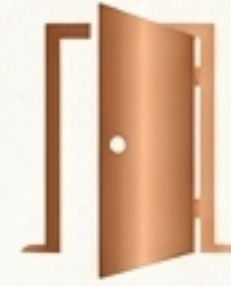
Liefdeprêken
(Nemen)

'Een lêge hand'
(Geven)

Een rinkelend
'zekske'

Janboer leeft 'voor anderman',
maar het collectezakje in de
kerk weet daar niets van.

Geloof is gratis te consumeren,
maar de output blokkeert zodra
het geld kost.

Dialect:

't Zekske = Het
collectezakje.

De Theologie van het Kapitalisme.

In plaats van naastenliefde (armen helpen), buigt Janboer de theologie om naar vermogensbehoud. Gierigheid wordt getransformeerd tot een nobele deugd: **door zijn geld** in de familie te houden, voorkomt hij 'luiheid' bij de armen. Het ultieme excuus voor egoïsme.

Dat de luiheid te voegen is onverstand;
En, dat 'en Kristenmins die zoalig wil starven,
'Et geld, dat ie spoarde den noaste loat arven.

The Ultimate Backdoor

Janboer beseft dat zijn vroomheid een façade is. Zijn theologische conclusie is niet om zijn leven te beteren, maar om te hopen dat God net zo hypocriet is als hijzelf. Hij projecteert zijn eigen corrupte architectuur op het hiernamaals.

En 't zeggen is dat ie lêft ien 't stil verhoppen:
Dat de hemel ook zet van die deurkes open.

De Spiegel van Cremer.

**Janboer is geen
karikatuur uit het
verleden.
Hij is de anatomie
van het universele
menselijke geweten.**

- We kopen goedkope kleding onder het mom van 'zuinigheid' (niet uitbuiting).
- We vliegen de wereld over onder het mom van 'culturele verrijking' (niet klimaatbelasting).
- We oordelen hard over anderen, maar zoeken voor onszelf altijd de verzachtende omstandigheden.

**Iedereen heeft een veurhuus.
Iedereen zoekt een achter-deurke.**